# Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

**34 200 VIII**

# Jaarverslag en slotwet Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2014

**Nr. 11**

## BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2015

In het wetgevingsoverleg met de vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 10 juni 2015 heb ik toegezegd u te informeren over de plannen van aanpak voor het oplossen van de onvolkomenheden, zoals geconstateerd door de Algemene Rekenkamer in het verantwoordingsonderzoek over 2014 (Kamerstuk 34 200 VIII, nr. 2).

In de bijlage bij deze brief geef ik een overzicht van elk van de plannen van aanpak en de stand van zaken daarbij. De plannen zijn gericht op het oplossen van de onvolkomenheden in 2015.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

kst-34200-VIII-11
ISSN 0921 - 7371
'’s-Gravenhage 2015

**BIJLAGE**

## OVERZICHT PLANNEN VAN AANPAK PER ONVOLKOMENHEID

### 1. Subsidiebeheer

*Analyse*

De Algemene Rekenkamer constateert evenals vorig jaar een tekortkoming op het beheer van de subsidies die door DUO worden verstrekt. Weliswaar zijn in 2014 instrumenten ontwikkeld, is gestart met de implementatie van een nieuwe werkwijze en is de opzet van het beheer verbeterd, maar toch laten controleresultaten een verslechterd beeld zien. De Algemene Rekenkamer schrijft dit toe aan aanloopproblemen en roept de Minister op nu stappen te zetten en de problemen in 2015 op te lossen. De problemen doen zich met name voor in de zogenaamde koppelvlakken in de keten tussen beleid en uitvoering en de implementatie van de nieuwe manier van werken.

*Aanpak en voortgang*

- De regie over het subsidieproces van OCW (van aanvraag tot verlening en vaststelling) is eenduidig bij DUO neergelegd.
- Alle lopende dossiers worden geanalyseerd op rechtmatigheidsaspecten. Hiertoe is een 100% controle ingesteld als onderdeel van de bestaande procedure.
- De verbeterde procesinrichting wordt momenteel geïmplementeerd. In 2014 is namelijk de informatievoorziening vanuit het proces verbeterd en zijn verdere wijzigingen in het subsidieproces uitgewerkt. Hiermee is een betere sturing en beheersing van het subsidieproces beoogd, opdat verzekerd is dat verlening en vaststelling volgens de regels gebeurt.
- Het nieuwe workflow-managementsysteem is in het tweede kwartaal 2015 geïmplementeerd, waardoor termijnbewaking beter mogelijk is.
- DUO rapporteert maandelijks aan de beleidsdirecties en aan de directeur Financieel-Economische Zaken over de werking van het subsidieproces OCW en de eventuele opmerkingen bij dossiers. Op basis van deze rapportages worden waar nodig maatregelen genomen.
- De Auditdienst Rijk is verzocht een tussenrapportage op te stellen over de concrete dossiers en de werking van het subsidieproces over de eerste helft van 2015.

*Beoogd resultaat in 2015*

Een proces waarin geen termijnoverschrijdingen meer plaatsvinden en waarin eventuele rechtmatigheidsfouten bij het opstellen van de verleningsbeschikking en bij het vaststellen van de subsidie worden voorkomen. Een deel van de subsidies die vóór 2015 zijn verleend, zullen mogelijk niet meer gecorrigeerd kunnen worden. Dit zal in het dossier worden toegelicht.

### 2. Inkoopbeheer Nationaal Archief

*Analyse*

De Algemene Rekenkamer constateert dat de samenhang tussen contractenregister, aanbestedingskalender en spendanalyse ontbreekt.

*Aanpak en voortgang*

- Het Nationaal Archief heeft in 2014 verbeteringen doorgevoerd in het financieel beheer. De geplande aanbestedingen zijn opgenomen in de zogenaamde aanbestedingskalender van het Nationaal Archief. Het digitale contractregister (met daarin alle basisgegevens over de afgesloten contracten) is in gebruik genomen en er worden uitgebreide analyses gemaakt van de inkopen die zijn gedaan (spendanalyses).
- Het contractregister en de spendanalyse dienen als basis voor de periodieke update van de aanbestedingskalender. Daarmee worden de beheersmaatregelen een samenhangend geheel.
- Verder wordt de inkoopfunctie van het Nationaal Archief tegen het licht gehouden en processen ingericht om optimaal samen te werken met het Inkoop Uitvoerings Centrum Noord.
- De ingezette verbeteracties worden in 2015 voortgezet door de nog niet gedigitaliseerde contracten over te zetten in het nieuwe contractregister. Ondersteuning is georganiseerd bij het invoeren en controleren van alle contracten in het contractregister.
- Een spendanalyse over 2014 is inmiddels gemaakt. Op basis hiervan kan het Nationaal Archief waar nodig bijsturen en de aanbestedingskalender aanvullen.

*Beoogd resultaat in 2015*

Voor 2015 is het doel dat de spendanalyse, het contractregister en de aanbestedingskalender geborgd zijn en een samenhangend geheel vormen.

## 3. Financieel beheer Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

*Analyse*

De Algemene Rekenkamer constateert dat de samenwerking met betrekking tot
inkoopbeheer tussen het Inkoop Uitvoerings Centrum Noord en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed nog niet optimaal is. Verder constateert de Algemene Rekenkamer dat er nog een achterstand is bij het vaststellen van subsidies bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

*Aanpak en voortgang*

- De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is vorig jaar gestart met verbeteringen in het financieel beheer. Dit heeft geresulteerd in diverse beheersmaatregelen die in 2015 worden uitgevoerd en geconsolideerd. Eén van de maatregelen betrof het overhevelen van de inkoopdienstverlening van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed naar het Inkoop Uitvoerings Centrum Noord.
- De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gaat verder met de eindfase van het project om de tekortkoming bij het vaststellen van subsidies op te lossen. Het project is eind 2014 in opzet afgerond.
- Er is een planning opgesteld die gericht is op het volledig wegwerken van de achterstanden in 2015. Het was namelijk niet gelukt om in 2014 de werkvoorraad vast te stellen subsidies weg te werken.
- De Dienstverleningsafspraak en een Specifieke Dienstverleningsafspraak tussen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Inkoop Uitvoerings Centrum Noord zijn inmiddels vastgesteld.
- De organisatie rondom de samenwerking krijgt onder meer verder vorm door deelname van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aan de Klantenraad van het Inkoop Uitvoerings Centrum Noord.

*Beoogd resultaat in 2015*

De achterstanden in de werkvoorraad zullen in 2015 weggewerkt zijn. Inkoopbeheer bij Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is op orde.

**4. Informatiebeveiliging bestuursdepartement OCW**

*Analyse*

In de rapportage van de Algemene Rekenkamer is naar voren gekomen dat opzet en bestaan van de normen uit de Baseline Informatiebeveiliging rijksoverheid (BIR) (grotendeels) wel aanwezig zijn, maar dat werking van de BIR-normen zich in praktijk nog moet bewijzen. De Algemene Rekenkamer beveelt de Minister van OCW aan de BIR zo volledig mogelijk te implementeren en tevens te laten onderzoeken of de geïmplementeerde maatregelen in de praktijk ook goed werken.

*Aanpak en voortgang*

– Het uitgangspunt bij dit dossier is dat de verantwoordelijkheid van de implementatie BIR berust bij de lijnmanager. De lijnmanagers binnen OCW rapporteren voor hun deel van de integrale informatiebeveiliging via de jaarlijkse planning en control-cyclus.
– Tussentijds worden informatiebijeenkomsten georganiseerd om organisatieonderdelen te ondersteunen bij het treffen van maatregelen op het gebied van implementatie van de BIR.
– OCW laat onderzoek verrichten naar de werking van enige maatregelen zoals het uitvoeren van zelf-assesments en aandacht voor ICT-toegangsrechten.
– Het proces waarin toegangsrechten worden verstrekt, is inmiddels geanalyseerd en voorstellen voor verbetering van het proces en de daaronder liggende automatisering zijn geaccordeerd.
– De regiegroep Informatiebeveiliging komt maandelijks bijeen. De (belangrijkste) organisatieonderdelen bespreken hier de voortgang van de implementatie van alle BIR-normen, aandachtspunten en delen kennis en ervaring.
– De Auditdienst Rijk zal in oktober een audit uitvoeren op het werkingsaspect van de BIR-normen. Dit om objectief te kunnen vaststellen in hoeverre de normen in de praktijk werken.

*Beoogd resultaat in 2015*

OCW past de BIR zoveel mogelijk toe, in andere gevallen wordt dit toegelicht («comply or explain»).
De implementatie en toepassing van BIR-normen in het dossier integrale beveiliging maken onderdeel uit van de reguliere planning en control-cyclus van geheel OCW, zodat daar continu op gestuurd wordt.

**5. Informatiebeveiliging DUO**

*Analyse*

De Algemene Rekenkamer beveelt de Minister van OCW aan de maatregelen volgens de BIR-normen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) verder te implementeren en afsluitend te laten onderzoeken of de geïmplementeerde maatregelen in de praktijk ook goed werken. In het bijzonder vraagt de Algemene Rekenkamer aandacht voor het uitvoeren van analyses per vitaal bedrijfsproces en bijbehorende systemen.

*Aanpak en voortgang*

– Door het uitvoeren van een analyse per vitaal bedrijfsproces worden de betrouwbaarheidseisen per proces inzichtelijk gemaakt.
– DUO stelt een informatiebeveiligingsplan op dat als basis dient voor alle informatie- beveiligingstaken inclusief de continue kwaliteitsverbetering als onderdeel van de Plan-Do-Check -Act-cyclus. Beveiligingstaken betreffen o.a.: het herhalen van bewustzijn-trajecten, continu uitvoeren van beveiligingsanalyses en het herhaald oefenen van bedrijfscontinuïteit. Met deze uitgebreide set van maatregelen krijgt de informatiebeveiliging continue aandacht binnen de organisatie.
– De risicoanalyses voor de strategische en vitale bedrijfsprocessen «Innen» en «BRON HO» (Basis Register Onderwijs Hoger Onderwijs) zijn afgerond.
– Voor autorisatiebeheer en toegangsbeleid zijn maatregelen genomen zodat wordt voldaan aan de voorschriften BIR. De komende maanden wordt gewerkt aan de automatisering van de processen.
– DUO rondt de acties af om de tekortkomingen weg te werken. De uitvoering van de acties op de tekortkomingen alsmede de sturing op de reguliere informatiebeveiliging is geborgd bij de aangestelde manager Informatiebeveiliging en Privacy. In de ingestelde Taskforce Informatiebeveiliging DUO onder leiding van de plv. DG DUO, wordt de voortgang van de benodigde acties gemonitord aan de hand van highlightrapportages. Deze worden maandelijks besproken in de Taskforce Informatiebeveiliging. Waar nodig vindt bijsturing plaats.

*Beoogd resultaat in 2015*

Eind 2015 zijn alle risicoanalyses voor de strategische en vitale bedrijfsprocessen van DUO opgesteld. De tekortkomingen zijn weggenomen en DUO is in control op het aspect Informatiebeveiliging (conform de eisen vanuit de BIR) met als resultaat een goed en blijvend werkende Informatiebeveiligingsorganisatie ten behoeve van DUO.